

עין משפט
גר מצוה

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

מסורת הש"ס

16 (ומספחה סוף פרק א),
17 (וחילין יא: מ"ג ל:),
18 (וקדושין ע"ג, ד: ימות
ק"ה, ט: כ"א: אמת,
ו) וא"כ דמיטע עובדי
כוכבים אין פרושים מ"מ
משנין לה ודאי בעולה חן
הרוב הפיזיים, ת"י.

תורה אור השלם

1. והיתה לו ולזרעו
אחריו בריית ברת עולם
היחית אשר קנא לאלהיו
ויבשר על בני ישראל
מבדור כה יג

מוסף רש"י

עשרה כהנים כ"י הולד
שתיק. ויבשר הוא דהא
פשיטא לן דגן טהן טהן על
הפסיוה הוא ויבשרו טו.
שמשתיקין אותו מדין
כהונה. מלעט עטרה,
וחף על גב דלענין יוחסין
לפ"ה אשה כשר הוא, פסול
מיוחס אחריו. עיבר
זרעו שהוא עליו טו.

לחורבה. סתמא לבעילה שהיא מקום לנאות: חורבה דמסא. סתם
בעילה מאחד מצני העיר ואיכא למימר בעיר שרובה ישראל כשרים
קאמר: דדברא. ספק אחד מסוף העולם כהו לנאן ורוב העולם
עובדי כוכבים הם ופסולים
(דף מה). ובקדושין (דף ע"ה): ואלו
עובדי כוכבים ועבד שאין לו אלמנות
וינידושין בה: זו ערוס שהיא. עמנה
כשרה לומר לכשר נבעלה: אינה
נאמנת. לישא לכהן: אמרו לו אלל.
היא. כמו אכל שרה אשתך (בבבבבב)
דמתרגמינן בקדושין: ומה הפרש בין
זו לזו. ר' יהושע חולקים לה: לזו יש
עדים. שנבעלה דכיון דשנייה לבין
העובדי כוכבים והם פרושים בעריות
כולנו עדים שנבעלה: ולזו אין עדים.
שנבעלה שלא נראה אלא מדבריה ומינו
דאי בעיא אמרה לא נבעלתי כי
אמרה נמי לכשר נבעלתי מהמנא:
ף לזו. כלומר אף כאן יש אחת שיש
לה עדים ואחת חולקים עלי בעריות
מעוברת: אמרו ליה כו. לקמיה
מפרש מאי קמרי מהדרי ליה על מאי
דקאמר להו: אין אפטרופוס כו.
לקמן מפרש: בד"א. דנאמנת לר"ג:
בערוס אשה בגופה. לומר להכיר
את עלמה לכהונה דלא מתוקני לה
נבעלה לפסול: מאי קאמר להו כו.
כלומר מאי קאמר להו איכה דקא
מהדרי ליה איניה רוב עובדי כוכבים
פרושים בעריות כלום שכיבה היא זו
על מה שאמר להם אף לזו יש לה עדים
אין לך פירוק גדול מזה דקחוינן
דנאמנתה ממנו: השכנתה על המדברת.
מטובה ומורה ונאמנת: מדברת היינו
שכניה. מה מדברת אין לה עדים אף
שכניה אין לה עדים נבעלה ואחת
ממחויקים אותה נבעלה: פרושים
בעריות. והיא נבעלה: אין
אפטרופוס לעריות. אין אחס ויכולים
להיות לה אפטרופוס לומר לא נבעלה:
ויפיק ליה וכו'. לרבי יהושע פריך
נהי נמי דאין אפטרופוס לעריות
מיפיק ליה דלא דמי לשכניה דהתם רוב
פסולין כו: מכשיר אפי' ברוב פסולים.
דאמרין אוקמה אחוקה ועל רוב
פסולים שהיו מכשירים אותה הכי
הוא להם ראייה כו השכניה: איס לה
חוקה דכשרות. וי"ל אשה זו בחזקת
כשרות עומדת ומספק אתה בא
לפסולה אל תפסיגה מספק: לא
שמוקי ופער. כלומר שמוקי הוא
במקלם שאם כהן היה הבעול והעובר
יהיה זכר משתקין אותו מדין כהונה
בדלקת אכל כשר הוא ליוחסין שאם
נקבה היא חושש לכהונה וחס וזכר
הוא כמו ואלמנתו כשרות לכהונה:
ופירש אחד פנן. ואין ידוע איזה הוא:
כשר בא. והיא שמוקי על כרחך כשר
ליוחסין ואם נקבה היא ראייה לכהן
וקרי ליה שמוקי: מדין כהונה. שלא
יעבוד עבודה ולא יאכל מרומה:
מיוחס אחריו. שאנו יודעין מי אבי:
אין

כהונת עולם מי שזרעו מיוחס אחריו יצא זה שאין זרעו מיוחס אחריו
יהוא ארום וארוסתו דתו לקמיה דרב יוסף היא אמרה מיניה והוא אמר

השבתנו על המעוברת. פי' לדין נוחא דאשה מונע נודקת
ומונה ולא דמיא לשכניה אלא לדין דלית לן הך
קשרא מינה מעוברת אבל מדברת אפילו לפי דברין ש הפרש ולזו
יש עדים ולזו אין עדים ואיכא מינו אמר להם מדברת היינו שכניה
וכמו ששניה אין נאמנת לומר לא
נבעלתי הי' מדברת כדמסקי לפי שאין
אפטרופוס לעריות ומינה פי' זה לא
יתכן למאי דפרישית לעיל דלר' יהושע
נאמנת לומר לא נבעלתי ופרי' בדוחק
מדברת היינו שכניה דמנו ששניה
בחזקת בעולה כן מדברת ויחזקת
בעולה לענין שאם אמרה לכשר
נבעלתי שאינה נאמנת בעיניו לפי
שיאמר לומר לא נבעלתי ולהכי אהני
דאין אפטרופוס לעריות דלא משנין
ליה מינו: מביינן י"ה א"ר יהושע
ב"ר א"י. הקשה ר"ת אחי מיפיק ליה
דהתם שכניה כל פסולים והכא
בחורבה דדברא רוב ומיך דרוב ככל
ולישא למימר כמדברת לישא אלא רוב
איכא למימר סמוך מיעוטא לחוקה
ואיתמר לה רובא דאפילו אית להו
סמוך מיעוטא לחוקה לר"ג וי' יהושע
מ"מ לא הו אלא פלגא ופלגא ודין
הוא שחאמר מספק דספק איסורא
לחומרה ולא דמי למיפיק שנאמנא נלך
העיסה כפרק עשרה יוחסין (קדושין
דף פ. וס) דמסתרינן מטעם סמוך
מיעוטא לחוקה דלס אמרו ספק
טועמה לטהר יאמרו ספק איסור
להמיר כדאמרין פרק כיוסי הדס
(חולין דף סו): מכשיר אפי' הדס
ברוב פסולים. והא דקאמרין כפ'
עשרה יוחסין (קדושין ע"ג) וס' גבי אלא
שאלו היה קורא לשמוקי כדוקי ומפרש
בגמרא שבודקין אמו ואומרת לכשר
נבעלתי איתר כמאן כ"ג מנינא מדא
וימנא היתה מעוברת כ"ג פי' והוה ליה
לממני וכן אמר אלא שאל וכן פי' סס
בקוטרס ומשני דאנא שאל עדיפא
מ"ג דאי מהתם הוה אמנא ברוב
כשרים אלא כו' אע"ג דלמרי' אלא
ד"ג מכשיר אפילו ברוב פסולין אלא
שאל קאי אמנתי וממנתי לא משמע
מדי לחיירי ברוב פסולים והא דפריך
התם לעיל למאי דהוה עני למימר
דאנא שאל אלא להכשיר כנתה
הינחא למ"ד לרבי המכשיר בה פוסל
כנתה אלא למ"ד מכשיר כנתה מאי
איכא למימר התם פריך שפיר דאפי'
לעירי לשון המשנה דקמני מה טעם
של עובר זה משמע דאנא להכשיר
כנתה: פשיטא פי' ידעינן אבהו
מנו. הכא לא בעי לשניי לא כריכא
דאי תפס כדמשני כפרק עשרה יוחסין
(ס' דף ע"ה). וס' גבי ארוסה שעיברה
דהתם גרסיס לרבי דמארוס נתעברה
ואיכא למיתלי בה טפי מכאניס
דעלמא: בעינן ידעו פיוחס
אחריו. והא דלמך בהחולן וינחת
דף ל). ראשון ראו להיות כ"ג גבי
ספק כן תשע לראשון כפרק נושאין
על האטמה (ס' דף ק): פריך לה
ומשני זרעו מיוחס אחריו דריבן וקרא
אסמכתא בעלמא הוא וכי גזר רבנן
כונת גישוין לא גזר:
[ההוא ארום וארוסתו. והא

דלמך בעשרה יוחסין (קדושין דף ע"ה). איתמר הכא על ארוסתו כבית חמיו רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שמוקי לשאל
בדקו את אמו דאי כשנדקו קשיא דשמואל אדשמואל דהכא אמר שמואל דנאמנת דהלכה כרנן גמליאל דנאמנת והתם קאמר איפוך שמואל
אמר הולד ממזר וכן משמע דנאמנתא משני התם לעולם לא מיפוך כו' ומפרש מאי שמוקי שבודקין את אמו ואומרת לכשר נבעלתי
ואם חלמך אכתי לשמואל דהתם משמע דוקא כנא על ארוסתו כבית חמיו מהני בדיקה והכא משמע אפילו כי לא מודה אמר
שמואל דנאמנת כרנן גמליאל ויש לומר דהא דנקט בא היינו משום רבנא דרב נקטיה דאפילו הכי אמר הולד ממזר אי נמי התם
הוא דבעינן בא משום דאיירי כדדימא מעלמא כדאמר רבא כינמות כשליה אלמנה לכהן גדול מסתברא מילתא דרב כדדימא
מעלמא והכא כנא דיימא מעלמא מיירי ועוד כנכל הפסרים גרס כקדושין ארוסה שעיברה והיא דוקא קאמר שבודקין אכל כנא
א"כ בדיקה ומינה קשה לנישוא קמא כינמות כסוף פ' אלמנה דפליגי רב ושמואל כנא ומסיק התם אביי דאע"ג דלא דיימא מעלמא פליגי
דלמא מדאפקרה נפשה לגבי ארום מפקרה נפשה לגבי עלמא הא אמר הכא דקא דקא מודה ומשמע דכשר אפילו לר' יהושע וכל כמודה
דמי

ההוא ר"ד
היהודי ואין אוסרים על
היהודי לימא דלא כרי'
פי' דשסוף יהודי ממוקי
לה נבעלה פי' מלין
מכות מרודה לאשת איש
שנתייחדה עם אבא אין
אוסרין אותה על כולה
כעירי יתור אלא הויא
דקנא ולא מפקרא כפי
טעם ואמר לה לא חתרי
עם איש פלוני אם נשתייה
עמו היא טוטה האמרה
כחורה והיא אסורה לו עד
שחורבן בניי המארים
אבל בלא קניי מפקרא
אנא נאסרה לו כחתייה
בלחוד. והמרד מעלה עשו
כיוחסין פי' דלא אמרה
ר"י אלא אם היתה פניה
רעה משא לכהן דאמרין
דלמא נבעלה לפסול לה
אפי' לבעלה לא אמה
אפי' אם היה בעלה כהן.
אריי איש הלבב כ"ג
איביביל לרבי המכשיר
מכשיר אפילו כרוב
פסולים אפילו הוסל
פסול אפי' ברוב שרשים:
ההוא ארום וארוסתו
דאנא לקמיה רב"י היא
אוסרת מיני והוא אמר

למך בעשרה יוחסין (קדושין דף ע"ה). איתמר הכא על ארוסתו כבית חמיו רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שמוקי לשאל
בדקו את אמו דאי כשנדקו קשיא דשמואל אדשמואל דהכא אמר שמואל דנאמנת דהלכה כרנן גמליאל דנאמנת והתם קאמר איפוך שמואל
אמר הולד ממזר וכן משמע דנאמנתא משני התם לעולם לא מיפוך כו' ומפרש מאי שמוקי שבודקין את אמו ואומרת לכשר נבעלתי
ואם חלמך אכתי לשמואל דהתם משמע דוקא כנא על ארוסתו כבית חמיו מהני בדיקה והכא משמע אפילו כי לא מודה אמר
שמואל דנאמנת כרנן גמליאל ויש לומר דהא דנקט בא היינו משום רבנא דרב נקטיה דאפילו הכי אמר הולד ממזר אי נמי התם
הוא דבעינן בא משום דאיירי כדדימא מעלמא כדאמר רבא כינמות כשליה אלמנה לכהן גדול מסתברא מילתא דרב כדדימא
מעלמא והכא כנא דיימא מעלמא מיירי ועוד כנכל הפסרים גרס כקדושין ארוסה שעיברה והיא דוקא קאמר שבודקין אכל כנא
א"כ בדיקה ומינה קשה לנישוא קמא כינמות כסוף פ' אלמנה דפליגי רב ושמואל כנא ומסיק התם אביי דאע"ג דלא דיימא מעלמא פליגי
דלמא מדאפקרה נפשה לגבי ארום מפקרה נפשה לגבי עלמא הא אמר הכא דקא דקא מודה ומשמע דכשר אפילו לר' יהושע וכל כמודה
דמי